

Sygnatura akt IV P 210/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szamotuły, dnia 29 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Szamotulach IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Ławniczak

Ławnicy : Krystyna Araszkiewicz, Grażyna Pietrzak

Protokolant: st. sekr. sąd. Daria Olech

po rozpoznaniu w dniu 29-06-2015 r. w Szamotulach

sprawy z powództwa **W. W.**

przeciwko Zespół Szkół Nr (...) - Gimnazjum i Liceum im. (...) w S.

- o zapłatę odszkodowania

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 3.880,80 zł (słownie: trzy tysiące osiemset osiemdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt groszy);
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 60,00 zł (słownie: sześćdziesiąt złotych);
3. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szamotulach kwotę 100,00 zł (słownie: sto złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powód zwolniony był z mocy ustawy.

/-/ Krystyna Araszkiewicz /-/ SSR Monika Ławniczak /-/ Grażyna Pietrzak

UZASADNIENIE

W dniu 2 grudnia 2013 r. (data wpływu do sądu) powód W. W. wniósł przeciwko pozwanemu Zespołowi Szkół Nr (...) – Gimnazjum i Liceum im. (...) w S. pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz trzymiesięcznego dodatku funkcyjnego w kwocie 3.880,80 zł a także zasądzenia kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Ww. kwota ma w ocenie powoda stanowić odszkodowanie za jego niesłuszne odwołanie z funkcji wicedyrektora szkoły, na zasadzie odpowiednio stosowanego art. 45 § 2 kp w związku z art. 471 kc.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powód jest zatrudniony u strony pozwanej od 1 września 2006 r, a od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 12. Listopada 2013 r. na stanowisku zastępcy dyrektora. Pismem z dnia 12 listopada 2013 r. odwołano powoda z ww. funkcji w trybie natychmiastowym. Przedmiotowe pismo nie zawierało pouczenia o prawie oraz terminie wniesienia odwołania do sądu. O możliwości zaskarżenia odwołania powód dowiedział się dopiero od swojego pełnomocnika w dniu 26 listopada 2013 r.

W ocenie powoda odwołanie go z funkcji wicedyrektora nie spełnia wymagań formalnych. Odwołanie nie było poprzedzone wysłuchaniem zainteresowanego, nadto nie zapoznano się z opinią właściwego związku zawodowego. Nadto uzasadnienie odwołania jest lakoniczne i niewystarczające dla oceny jego zasadności, narusza też art. 107

§ 3 k.pa, w szczególności przez niewskazanie faktów, które uznano za udowodnione, dowodów na których oparto rozstrzygnięcie i dowodów, którym odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej.

Zdaniem powoda zastosowanie art. 38 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty może mieć miejsce tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Pole zastosowania tego przepisu zawężone jest do sytuacji zupełnie wyjątkowych, nadzwyczajnych, kiedy organ ma prawo ocenić, że dalsze kierowanie szkołą stanowi istotne zagrożenie dla osiągnięcia jej celów lub z innych obiektywnie ważnych względów jest nie do przyjęcia. Odwołanie nauczyciela ze stanowiska kierowniczego nie może mieć charakteru dowolnego lub arbitralnego, musi być szczegółowo wywiedzione w uzasadnieniu podjętej decyzji.

W ocenie powoda przyczyna jego odwołania jest „pozamerytoryczna” i dotyczy konfliktu dyrektora pozwanego i jego partnerki A. P.. Do chwili konfliktu powód wzorowo wypełniał funkcję nauczyciela i zastępcy dyrektora.

Na rozprawie w dniu 11 lutego 2014 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości (k. 57).

W piśmie z dnia 20 lutego 2014 r. (k. 76- 79) pozwany wniósł o obciążanie powoda kosztami postępowania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany wskazał ponadto, iż pozew powinien zostać odrzucony bowiem podstawą sporu jest ocena legalności odwołania powoda z funkcji wicedyrektora szkoły a nie roszczenie związane z istnieniem lub zmianą stosunku pracy. W ocenie pozwanego w niniejszej sprawie właściwa jest wyłącznie droga administracyjna.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 r. (k. 272) sąd oddalił wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu.

W toku postępowania strony podtrzymały swe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód W. W. jest zatrudniony w Zespole Szkół Nr (...) – Gimnazjum i Liceum im. (...) w S. (pozwany) na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 28 sierpnia 2006 r. na czas nieokreślony.

W dniu 01 lipca 2011 r. dyrektor pozwanego powierzył powodowi stanowisko wicedyrektora placówki pozwanego ma czas określony od dnia 01 lipca 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r.

Z dniem 01 września 2011 r. stosunek pracy między powodem a pozwanym przekształcił się w stosunek pracy na podstawie mianowania, co wynikało z faktu uzyskania przez powoda w dniu 29 sierpnia 2011 r. stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

W dniu 31 sierpnia 2012 r. dyrektor pozwanego J. B. powierzyła powodowi stanowisko wicedyrektora placówki pozwanego ma czas określony od dnia 01 września 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Pismem z dnia 12.11.2013 dyrektor pozwanego J. B. na podstawie art. 37 ust. 1 w zw. z art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz.U.2004.256.2572 j.t., (dalej „u.s.o.”) odwołała powoda ze stanowiska wicedyrektora placówki pozwanego z dniem 13.11.2013 r.

Odwołanie powoda poprzedzone było opinią Starosty (...) z dnia 12.11.2013 r., opinią (...) Kuratora Oświaty z dnia 31.10.2013 r., opinią Rady Szkoły z dnia 07.11.2013 r., jak również głosowaniem w ramach Rady Pedagogicznej pozwanego obradującej w dniu 12.11.2013 r.

Dodatek funkcyjny powoda – jako wicedyrektora placówki pozwanego wynosił 1.293,60 brutto.

(bezsporne,

a nadto dowód: umowa o pracę, akty powierzenia stanowiska wicedyrektora, akt mianowania, zakres obowiązków i zadań powoda, odwołanie z dnia 12.11.2013 r. – w aktach osobowych powoda, przy aktach sprawy,

dowody z dokumentów: odwołania z dnia 12.11.2013 r. – k.10, zakres u obowiązków i zadań powoda - k. 84, zaświadczenia z dnia 15 .01. 2014 r. – k. 92, regulamin u pracy pozwanego – k. 93-122, pis ma Starosty (...) z dnia 12.11.2013 r. – k. 89, opinii (...) Kuratora Oświaty z dnia 31.10.2013 r. – k. 90, opinii Rady Szkoły z dnia 07.11.2013 r. – k. 91, protokółu z obrad Rady Pedagogicznej, k. 85-88, regulamin u Rady Pedagogicznej – k. 183-186 ,

zeznania świadków : A. K. – k. 144-145, zeznania J. K. – k. 152-154, zeznania K. W. - k. 154-155, zeznania K. S. – k. 155-157, zeznania M. T. – k. 224-225, zeznania A. M. – k. 225-227, zeznania powoda – k. 58-60 w zw. z k. 263-266, zeznania dyrektora pozwanego – k. 60-66 w zw. z k. 266-271)

Powód od początku zatrudnienia u pozwanego należał do bardzo aktywnych i wyróżniających się pracowników. Posiadał dobre relacje z uczniami. Pomagał w zarządzaniu siecią komputerową mimo, iż nie wynikało to z jego zakresu obowiązków. Powód był wielokrotnie nagradzany dodatkami motywacyjnymi oraz nagrodami dyrektora.

Począwszy od 2012 r. zaczął narastać konflikt między powodem a dyrektorem pozwanego J. B.. Konflikt rozgorzał na tle organizacji pracy powoda, jego stosunku do innych nauczycieli, niektórych uczniów oraz aspiracji edukacyjnych powoda (podjęcie studiów podyplomowych w zakresie zarządzania oświatą). W placówce pozwanego istnieje też konflikt między A. P. sekretarzem pozwanego i partnerką życiową powoda, a dyrektorem szkoły J. B., dotyczący niewywiązywania się z umowy szkoleniowej.

Powód jest nadto skonfliktowany z K. R. i M. P.. Spory między powodem a M. P. miały miejsce m.in. na tle obsługi dziennika elektronicznego i administrowania siecią komputerową, a zaczęły się nasilać od zatrudnienia w szkole jego partnerki A. P.. Spory między powodem a K. R. dotyczyły m.in. sposobu ustalania planu zajęć przez powoda, który w ocenie K. R. faworyzował jedne klasy kosztem innych, incydentu z zamianą klas, czy też sposobu w jaki powód budował relacje z uczniami.

Część nauczycieli zgłaszała zastrzeżenia co do planu lekcji, który w ich ocenie był nieprzychylny klasie maturalnej, czy też innym klasom.

Nieprzyjemne atmosfera panuje też w sekretariacie placówki pozwanego, zwłaszcza gdy pojawia się w nim powód.

Cześć grona pedagogicznego ma o powodzie ewidentnie negatywną opinię, np. J. K., K. S. lub D. M.. Z kolei inni nauczyciele jak K. W., czy M. T., A. M. nie mają zastrzeżeń do współpracy z powodem.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2013 r., RSD 918/13, K. Powiatowa Policji w S. umorzyła dochodzenie w sprawie zaistniałego w okresie od kwietnia 2013 r. do 12 listopada 2013 r. w placówce pozwanego złośliwego naruszenia praw pracowników – M. P. i K. R. wynikających ze stosunku pracy tj. o przestępstwo z art. 218 § 1a k.k. wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. Przedmiotowe postanowienie zatwierdzone zostało przez prokuratora w dniu 31.12.2013 r.

(częściowo bezsporne ,

dowód: nagrody i dodatki motywacyjne w aktach osobowych powoda, przy aktach sprawy, postanowienie KPP S. z dnia 30.12.2013 r. – k. 80-81, plany lekcji 199-203 ,

zeznania świadków w A. K. – k. 144-145, zeznania A. P. - k. 146-147, zeznania świadka M. P. – k. 147-149, zeznania świadka K. R. – k. 149-152, zeznania świadka J. K. – k. 152-154, zeznania świadka K. W. - k. 154-155, zeznania świadka K. S. – k. 155-157, zeznania świadka M. T. – k. 224-225, zeznania świadka A. M. – k. 225-227, zeznania świadka K. F. – k. 242-243, zeznania świadka R. P. – k. 243-246, zeznania świadka D. M. – k. 246-249, zeznania świadka A. F. –

k. 249-251, zeznania świadka E. J. – k. 251-253, zeznania powoda – k. 58-60 w zw. z k. 263-266, zeznania dyrektora pozwanego – k. 60-66 w zw. z k. 266-271)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w aktach osobowych powoda załączonych do sprawy przez pozwanego, nadto zeznań stron oraz zeznań świadków.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty przedstawione przez strony oraz zgromadzone w aktach osobowych powoda – dokumenty te nie były co do ich wiarygodności kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd nie dopatrywał się podstaw do kwestionowania wiarygodności tychże dokumentów z urzędu mając na względzie w szczególności, iż dotyczyły one w przeważającej mierze okoliczności bezspornych pomiędzy stronami.

Sąd jako wiarygodne ocenił zeznania świadków w zakresie w jakim potwierdzają, iż współpraca między powodem (pełniącym funkcję wicedyrektora) a dyrekcją i innymi pracownikami dydaktycznymi układała się początkowo bardzo dobrze, a co najmniej poprawnie oraz, że relacje te z biegiem czasu ulegały systematycznemu pogorszeniu. Świadek w osobie A. P. skonfliktowana jest z obecnym dyrektorem pozwanego, zaś świadkowie w osobach K. R. i M. P. skonfliktowani są z powodem. Ich zeznania mają zatem dla sądu znaczenie o tyle o ile ukazują aktualne, nieprzyjemne relacje między stronami, świadkami oraz między stronami i świadkami. Podobnie zeznania innych świadków co do zachowań stron były nacechowane emocjonalnie i w dużej mierze subiektywne oraz determinowane konfliktami w placówce pozwanego, co nie uszło uwadze sądu przy ocenie ich wiarygodności i mocy dowodowej. Część świadków utrzymuje z powodem relacje pozytywne, a część negatywne. Świadkowie niejednokrotnie są skonfliktowani albo z powodem albo z dyrektorem, bądź też ze sobą nawzajem, zatem ocena ich zeznań wymagała od sądu dużej dozy sceptycyzmu. Z tego też względu niewątpliwie zeznania świadków stanowią materiał dowody potwierdzający istnienie u pozwanego szeregu konfliktów interpersonalnych, w tym z udziałem powoda, o różnej wadze i doniosłości, natomiast nie stanowiły podstawy ustaleń faktycznych dokonywanych przez sąd w tej części w jakiej świadkowie wskazują na swe subiektywne przekonania, odczucia, oceny dotyczące powoda, gdyż nie są to obiektywne fakty podlegające ustaleniu przez sąd.

Zeznania stron sąd ocenił ostrożnie biorąc pod uwagę, że strony jako zainteresowane wynikiem sprawy mają interes w przedstawieniu faktów w sposób dla siebie korzystny. Nadto zauważyć należy, że dowód ten ma charakter wyłącznie posiłkowy wobec pozostałych dowodów i w sytuacjach budzących wątpliwości nie powinien stanowić wyłącznego źródła ustalenia określonych faktów.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda w zakresie w jakim wskazują one, iż jego relacje z M. P. uległy pogorszeniu od czasu zatrudnienia w szkole jego partnerki A. P. oraz wskazują na negatywne nastawienie do jego osoby ze strony K. R., a nadto, iż przez cały okres pełnienia funkcji wicedyrektora nie wymierzono mu żadnych kar porządkowych. Ww. twierdzenia powoda korespondują z zeznaniami świadków oraz dowodami z dokumentów zgromadzonych w sprawie. Sąd nie dał jednak wiary twierdzeniom powoda jakoby tylko dwie osoby były niezadowolone ze współpracy z nim. Z zeznań świadków (tj. samych zainteresowanych) jednoznacznie wynika, iż osób niezadowolonych ze współpracy z powodem jest więcej oraz, iż w placówce pozwanego panuje ogólna atmosfera konfliktu związana z osobą powoda. Sąd nie dał wiary wypowiedziom powoda co do - w jego ocenie – rzeczywistych powodów jego odwołania (sprawa sądowa jego partnerki) bowiem przybierają one wyłącznie formę przypuszczeń, nie znajdujących żadnego odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd uwzględnił zeznania pozwanego w zakresie w jakim potwierdził on, iż współpraca dyrektora pozwanego z powodem układała się pierwotnie bardzo dobrze, i że zaczęła się ona psuć w 2012 r. Nadto sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego co do konfliktu powoda z M. P. oraz częścią nauczycieli, w tym K. R..

Sąd nie dał wiary zeznaniom dyrektora pozwanego jakoby powód ujawniał osobom trzecim poufne informacje dotyczące placówki pozwanego w tym informacje dotyczące przetargów oraz aby „prześladował” jakichkolwiek pracowników pozwanego. Powyższe twierdzenia pozwanego nie mają żadnego oparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Toczący się pomiędzy stronami w niniejszym postępowaniu spór dotyczył tego czy przy odwołaniu powoda z funkcji wicedyrektora placówki pozwanej doszło do naruszenia przepisów postępowania administracyjnego oraz przepisów ustawy o systemie oświaty, a co za tym idzie czy przysługuje mu w związku z tym odszkodowanie.

Należy mieć na uwadze, iż odwołanie w trybie art. 38 ustawy o systemie oświaty jest aktem prawnym o podwójnym charakterze, wywołującym skutki zarówno w sferze prawa pracy, jak również w sferze publicznoprawnej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2015 r., IV SA/Po 851/14, LEX nr 1629592).

Prawidłowość odwołania winna być badana przez sąd nie tylko przez pryzmat prawa pracy, ale również z uwzględnieniem wymogów administracyjnoprawnych takiego odwołania, w tym zgodności z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego.

W niniejszej sprawie odwołania powoda dokonano w oparciu o art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. 2004r., 256, poz. 2572 ze zm.), zgodnie z którym organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7, dla uczniów szkół artystycznych prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

W szkole lub placówce, w których zgodnie z ramowym statutem może być utworzone stanowisko wicedyrektora i inne stanowiska kierownicze, powierzenia tych stanowisk i odwołania z nich dokonuje dyrektor szkoły lub placówki, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego, rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej (art. 37 ust. 1 ustawy).

Wyjaśnić należy na wstępie charakter prawny aktu odwołania dyrektora, bądź wicedyrektora szkoły. Nie jest to decyzja administracyjna, ale innego rodzaju akt z zakresu administracji publicznej.

Kwestia ta była przedmiotem rozważania w orzecznictwie sądów administracyjnych, które jest w tym względzie ugruntowane i jednolite.

W postanowieniu z dnia 5 września 2014r. w sprawie I OSK 2030/14, opubl. Lex 1528988 Naczelny Sąd Administracyjny wskazał: „Skoro art. 38 u.s.o. nie wskazuje formy decyzji administracyjnej dla odwołania dyrektora szkoły, to oznacza to, że następuje ono w formie zarządzenia. Powołanie bądź odwołanie dyrektora szkoły jest sprawą z zakresu administracji publicznej z wszystkimi tego konsekwencjami (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 sierpnia 2010 r., I OSK 805/10, LEX nr 645315; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 sierpnia 2010 r., I OSK 817/10). Nie można więc przyjąć, że akt odwołania dyrektora szkoły (tak jak akt powierzenia stanowiska dyrektora szkoły) należy wyłącznie do czynności ze sfery prawa pracy, a w sprawach tego rodzaju właściwy jest wyłącznie sąd powszechny. W tego typu sprawach mamy do czynienia z aktem o podwójnym charakterze, wywołującym skutki zarówno w sferze prawa pracy, jak również w sferze publicznoprawnej. Podwójny charakter tego aktu i wywoływanie przez niego dodatkowo skutków regulowanych prawem pracy nie oznacza, że przestaje być przez to aktem z zakresu administracji publicznej (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2013 r. I OSK 2641/12; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 2 lutego 2012 r., II SA/Wa 1416/11). Od aktu o odwołaniu dyrektora wymaga się, aby zawierał uzasadnienie (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 2012 r., I OSK 1664/12).

Powyższe uwagi odnoszone były w orzecznictwie do aktu odwołania dyrektora szkoły. Wszelako ma on materialnie jednakową treść, jak akt o odwołaniu ze stanowiska wicedyrektora szkoły. Różni je m.in. to, że odwołania wicedyrektora szkoły, stosownie do art. 37 ust. 1 u.s.o., dokonuje dyrektor szkoły lub placówki, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego, rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej.

(...)

Na gruncie powyższego stwierdzić należy, że akt dyrektora szkoły o powołaniu lub odwołaniu wicedyrektora szkoły jest aktem z zakresu administracji publicznej dotyczącym uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów prawa, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Podlega zatem kontroli sądów administracyjnych, jakkolwiek w procedurze jego wydania nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.”

W wyroku z dnia 16 listopada 2012r. w sprawie I OSK 1664/12, opubl. LEX nr 1291351 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że „ Odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły, dla którego organem prowadzącym jest gmina, następuje w formie zarządzenia organu gminy. Jest to akt władczy o charakterze personalnym, ale z zakresu administracji publicznej. Stosownie do brzmienia art. 38 ust. 1 pkt 2 u.s.o. organ ten ma swobodę w jego stosowaniu, ale swoboda ta nie może mieć charakteru dowolnego. Dla oceny prawidłowości stosowania tego przepisu niezbędne jest więc uzasadnienie zarządzenia, chociaż żaden przepis nie nakłada wprost takiego obowiązku.”

Sporne odwołanie jako, że nie jest decyzją administracyjną nie mogło naruszać wskazanych przez stronę powodową przepisów kpa, skoro do jego wydania przepisów kpa się nie stosuje. Nie oznacza to jednak, że zostało ono wydane w sposób prawidłowy. Wręcz przeciwnie jest ono w sposób nie budzący wątpliwości wadliwe.

Jak wskazano wyżej odwołanie wymaga uzasadnienia i to takiego uzasadnienia w oparciu o które możliwa będzie jego kontrola w trybie administracyjnym, bądź też w postępowaniu przed sądem pracy jeśli takie zostanie przez pracownika zainicjowane. Minimalne wymogi uzasadnienia odwołania są zatem co najmniej takie jakie w prawie pracy przewiduje się dla wypowiedzenia umowy o pracę czy wypowiedzenia zmieniającego bądź rozwiązania umowy o pracę, musi ono w sposób konkretny, jasny, zrozumiały i precyzyjny formułować przyczyny odwołania dyrektora w taki sposób aby możliwe było dokonanie oceny czy zachodzą przesłanki zastosowania art. 38 ust. 2 ustawy.

W ocenie sądu rozstrzygającego niniejszą sprawę dokonane wobec powoda odwołanie wymogów tych nie spełnia.

W szczególności nie wskazuje ono na żadne konkretne fakty, obiektywnie mające miejsce zdarzenia, które uzasadniałyby decyzję o natychmiastowym odwołaniu powoda z funkcji. Dyrektor w odwołaniu posługuje się ogólnikami, sloganami, mało konkretnymi, nieostryimi pojęciami, nie wskazuje natomiast żadnych konkretnych faktów, które podlegałyby obecnie z punktu widzenia tego czy zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek. Dyrektor w uzasadnieniu odwołania winien wskazać na fakty, które przemawiają za taką decyzją oraz na źródła ustaleń o tych faktach .

O wymogu konkretności przyczyn odwołania także wypowiadało się orzecznictwo sądów administracyjnych. Tytułem przykładu wskazać należy stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażone w wyroku z dnia 2 sierpnia 2012r. w sprawie I OSK 986/12, opubl. Lex 1212646: „Dla odwołania szefa placówki oświatowej w trybie natychmiastowym w trakcie roku szkolnego nie jest wystarczające stwierdzenie, że naruszył on przepisy ustawy o systemie oświaty, a w szkole, którą zarządzał, pojawiły się nieprawidłowości. Odwołanie dyrektora musi mieć bardziej konkretne i faktyczne podstawy prawne.” a także rozważania w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie II SA/Wa 929/14, opubl. LEX nr 1640102: „Odwołanie dyrektora szkoły w trybie art. 38 ust. 1 pkt 2 wymaga rzetelnego i dogłębnego wykazania dowodów uzasadniających odwołanie i to dowodów o charakterze szczególnie uzasadniających natychmiastowe odwołanie. Zatem w sposób przewidziany w procedurze administracyjnej organ powinien uzasadnić powody odwołania i uzasadnienie te, poprzez analizę dowodów przedstawionych w uzasadnieniu decyzji powinno przekonać sąd administracyjny o zasadności takiej decyzji.”

Zgodnie z art. 10 § 1 kpa organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Choć przepis ten nie znajdował wprost zastosowania do wydania aktu odwołania to nie może budzić wątpliwości, iż zasadnym było umożliwienie powodowi udziału w postępowaniu, wypowiedzenie co do zarzutów, dowodów, ustosunkowanie do nich.

Z materiału dowodowego nie wynika aby dyrektor pozwanego przed podjęciem decyzji o dowołaniu powoda z funkcji wicedyrektora przedstawiła mu jakiegokolwiek dowody dające podstawy do odwołania oraz umożliwił mu wypowiedzenie się co do nich.

Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. (art. 107 § 3 kpa).

Odwołanie sporządzone przez pozwanego nie jest decyzją administracyjną, ale jak wskazano wyżej winno być należycie uzasadnione, tymczasem, uzasadnienie zawiera istotne braki przy określeniu podstawy faktycznej, bowiem jest lakoniczne oraz nie zawiera wskazania żadnych dowodów oraz twierdzeń na ich poparcie. Podobnie uzasadnienie prawne jest niewystraszające bowiem sprowadza się wyłącznie to przytoczenia jednostek redakcyjnych tekstu prawnego bez podania ich treści, nadto nie zawiera wskazania przesłanek materialnoprawnych do zastosowania wskazanych w odwołaniu przepisów.

Przenosząc zaś rozważania prawne na grunt prawa pracy, sąd wskazuje jak niżej:

W orzecznictwie dominuje pogląd, iż nauczycielowi wykonującemu funkcję dyrektora szkoły odwołanemu z tej funkcji z naruszeniem art. 38 ustawy o systemie oświaty, przysługuje roszczenie o odszkodowanie oraz, że skoro ustawa o systemie oświaty nie zawiera regulacji dotyczących roszczeń wynikających z wadliwego odwołania z funkcji dyrektora szkoły, to lukę tę należy wypełnić poprzez stosowanie art. 50 § 3 i § 4 kp (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 1993 r., I PZP 71/92, OSNC 1993/9/144, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1996 r., I PKN 17/96, LEX nr 1288097).

Zgodnie z art. 50 § 3 kp jeżeli wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy nastąpiło z naruszeniem przepisów o wypowiedzaniu tych umów, pracownikowi przysługuje wyłącznie odszkodowanie. Odszkodowanie, o którym mowa w § 3, przysługuje w wysokości wynagrodzenia za czas, do upływu którego umowa miała trwać, nie więcej jednak niż za 3 miesiące (art. 50 § 4 kp).

W wyroku z dnia z dnia 9 maja 1997 r. (sygn.. akt I PKN 138/97) Sąd Najwyższy wypowiedział się wprost, że Nauczycielowi mianowanemu, odwołanemu z funkcji dyrektora szkoły z naruszeniem art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przysługuje wyłącznie odszkodowanie, obejmujące dodatek funkcyjny za czas, do upływu którego pełnienie funkcji miało trwać, nie więcej jednak niż za 3 miesiące.

Z powyższym poglądem należy się w ocenie sądu zgodzić.

W niniejszej sprawie dyrektor pozwanego odwołał powoda z pełnionej funkcji z naruszeniem art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Jak wyżej wskazano przedmiotowy przepis uzależnia możliwość odwołania od wystąpienia przypadku szczególnie uzasadnionego.

Przepis ten wprowadza wyjątek od reguły gwarantującej stabilizację pełnienia funkcji dyrektora szkoły i jednocześnie stabilizację funkcjonowania szkoły i wobec tego nie może być interpretowany rozszerzająco, a konieczna jest jego wąska i ścisła interpretacja na zasadzie *exceptiones non sunt extendendae*.

Warto w tym miejscu zacytować podsumowujący dorobek orzecznictwa tej materii fragment uzasadnieni wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie II SA/Wa 929/14, opubl. LEX nr 1640102 : „Wskazać tu także należy, iż zastosowany w art. 38 ust. 1 pkt 2 zwrot "przypadki szczególnie

uzasadnione" zawęża pole zastosowania tego przepisu do sytuacji zupełnie wyjątkowych, nadzwyczajnych, kiedy organ odwołujący ma pełne prawo ocenić, że dalsze kierowanie szkołą, placówką lub jej wyodrębnioną organizacyjnie częścią stanowi istotne zagrożenie dla osiągnięcia jej celów lub z jakichkolwiek innych, obiektywnie ważnych względów jest nie do przyjęcia. Przyczyną odwołania w tym trybie mogą być takie zaniedbania obowiązków dyrektora, które mogą prowadzić do destabilizacji funkcjonowania szkoły, tj. realizacji jej zadań w zakresie nauczania i wychowania. Nie każde naruszenie prawa przez dyrektora jest wystarczające do zastosowania tej formy odwołania, a jedynie takie, które powoduje konieczność natychmiastowego zaprzestania spełniania przezeń tej funkcji z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego. Dla odwołania szefa placówki oświatowej w trybie natychmiastowym w trakcie roku szkolnego nie jest wystarczające stwierdzenie, że naruszył on przepisy ustawy o systemie oświaty, a w szkole, którą zarządzał, pojawiły się nieprawidłowości. Odwołanie dyrektora musi mieć bardziej konkretne i faktyczne podstawy prawne (porównaj: wyrok NSA z dnia 1 września 2010 r., sygn. akt I OSK 933/10, uzasadnienie wyroku NSA z dnia 9 stycznia 2002 r., sygn. akt SA/Rz 1969/01 oraz teza wyroku NSA z dnia 2 sierpnia 2012 r. sygn. akt I OSK 986/12).

Powołany przepis nie ustanawia obowiązku, lecz jedynie upoważnia właściwy organ do odwołania dyrektora z funkcji kierowniczej, nie podając przy tym wprost żadnych kryteriów oceny "szczególnie uzasadnionego przypadku". Skoro jednak ustawodawca do zwrotu "uzasadniony przypadek" - używanego w innych normach prawnych ustawy o systemie oświaty - dodał przysłówek "szczególnie", to nie może ulegać wątpliwości, że w art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy położył nacisk na to właśnie określenie, świadomie zawężając zastosowanie przedmiotowej regulacji do sytuacji zupełnie wyjątkowych, nadzwyczajnych i nagłych, kiedy organ prowadzący ma prawo ocenić, czy dalsze kierowanie szkołą lub placówką oświatową stanowi istotne zagrożenie dla funkcjonowania tych jednostek lub z jakichkolwiek innych, obiektywnie ważnych przyczyn jest nie do przyjęcia. Użyte w omawianym przepisie pojęcie "szczególnie uzasadnionego przypadku" musi być rozumiane wąsko (patrz: wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 marca 2012 r. o sygn. akt IV SA/Po 1047/11 oraz WSA w Kielcach z dnia 15 grudnia 2011 r. o sygn. akt II SA/Ke 681/11, a także wyrok WSA w Łodzi z dnia 20 stycznia 2010 r., sygn. akt III SA/Łd 535/10). Oznaczać ono może albo nagłe zdarzenia powodujące konieczność niezwłocznego przerwania czynności dyrektora albo naruszenie prawa przez dyrektora czy inne jego zachowania (nawet niezawinione), które muszą być na tyle istotne, że mogą prowadzić do destabilizacji działalności placówki oświatowej lub zagrażać interesowi publicznemu. Zatem szczególnie uzasadnione przypadki to takie, które powodują, że nie można czekać z odwołaniem dyrektora, lecz decyzja o pozbawieniu dyrektora funkcji kierowniczej musi być podjęta natychmiast, przed zakończeniem okresu na który został powołany na to stanowisko (porównaj wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt II SA/Bd 1566/13)."

Na szczególność tej instytucji (odwołania dyrektora w trybie art. 38 ust. 2 ustawy) wskazuje również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 września 2010 r. w sprawie I OSK 933/10, opubl. LEX nr 602589: „1. Pojęcie szczególnie uzasadnionych przypadków, które mogą być podstawą odwołania dyrektora placówki ze stanowiska w trakcie roku szkolnego, należy interpretować wąsko.

2. Ustawa o systemie oświaty posługuje się zarówno pojęciem "uzasadniony przypadek", jak i "szczególnie uzasadniony przypadek". To oznacza, że nie jest to rozróżnienie przypadkowe."

Akceptując cytowane zapatrywania orzecznictwa sąd rozstrzygający niniejszą sprawę doszedł do przekonania, że odwołanie powoda z pełnionej funkcji mogło mieć miejsce tylko w sytuacji wyjątkowej, a jej wystąpienie winno zostać przez pozwanego wykazane.

Odwołanie sporządzone przez dyrektora pozwanego zawiera same ogólne twierdzenia, zaś zawarte tam twierdzenia są całkowicie gołosłowne.

Zarzuty w postaci „braku kreowania pozytywnego wizerunku szkoły i jej reputacji, niewłaściwego planowania pracy dydaktycznej w aspekcie ustalania zajęć lekcyjnych, dysfunkcyjność komunikacji z otoczeniem, niespójność komunikacyjna, niemożność porozumienia się z współpracownikami szkoły, dezaprobata dla zmian organizacyjnych, inicjatyw i twórczej pracy nauczycieli, niszczenie właściwych relacji międzyludzkich czy brak lojalności” są lakoniczne

oraz nieoparte żadnymi dowodami. Poziom zarzutów jest tak ogólny, że niekiedy przyjmuje wymiar abstrakcji (np. „dysfunkcyjność komunikacji”).

Zarzuty adresowane wobec powoda w odwołaniu, pomijając ich ogólnikowość, dotyczą głównie sfery relacji międzyludzkich oraz mają wymiar wysoce ocenny. Wobec braku wskazania przez dyrektora jakichkolwiek podstaw faktycznych tych ocen są one w zasadzie niemożliwe do zweryfikowania, przez co tracą rację bytu jako przyczyny, które mogłyby uzasadniać zastosowanie art. 38 ust. 2 ustawy i przyjęcie, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, o jakim mowa w tym przepisie.

Nadto zachowania przypisywane powodowi w odwołaniu w ogóle nie dotyczą kwestii, uzasadniających natychmiastowe pozbawienie go wykonywanej funkcji, tj. np. zagrożenia w funkcjonowaniu placówki pozwanego, zagrożenia prawidłowości wykonywania funkcji dydaktycznych, zagrożenia prawidłowej organizacji działalności szkoły. Uzasadnienie nie wykazuje, żadnego racjonalnego związku między tymi zachowaniami czy też raczej postawami powoda, a sprawnym i prawidłowym działaniem pozwanego jako placówki dydaktycznej.

Jedyny istotny zarzut kierowany pod adresem powoda dotyczy lekceważenia zasad bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć. Wobec braku jakiegokolwiek uzasadnienia zarzut ten uznać należy za chybiony. Postępowanie nie wykazało, aby istotnie powód swym zachowaniem dopuszczał się ignorowania zasad zapewnienia bezpieczeństwa uczniom. Pozwany nie wykazał na czym owo ignorowanie miałyby polegać, nie wskazał ani nie wykazał żadnych konkretnych przykładów takich zachowań powoda, żadnych konkretnych sytuacji, w których takie zagrożenie istotnie występowałoby w sposób realny i które byłyby związane z pracą powoda jako zastępcy dyrektora a nie jego pracą dydaktyczną na stanowisku nauczycielskim.

Również w pozostałym zakresie prowadzone przez sąd postępowanie dowodowe nie ujawniło po stronie powoda żadnych istotnych uchybień, uzasadniających odwołanie go w trybie natychmiastowym z pełnionej funkcji.

Na marginesie dodać można, iż nie uszło uwadze sądu, iż w szkole pozwanego istnieje konflikt personalny między powodem a dyrektorem pozwanego oraz częścią pracowników. Jakkolwiek w ocenie sądu ma on wymiar ambicjonalny, względnie dotyczy rozbieżnych koncepcji wychowawczych, sporów na tle organizacji pracy, w tym planów lekcji czy też rozbieżnych ocen i oczekiwań co do sposobu kształtowania relacji międzyludzkich i komunikacji – zwłaszcza gdy w grę wchodzi stosunek podporządkowania-podległości służbowej. Niemniej jednak okoliczności te pozostają bez wpływu na ocenę zasadności powództwa, bowiem sam w sobie konflikt z przejawami takimi jak wynika to ze stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie nie uzasadnia przyjęcia aby zachodził szczególnie uzasadniony przypadek skutkujący możliwością odwołania dyrektora w trakcie roku szkolnego.

Z całokształtu materiału dowodowego jak i zeznań dyrektora wynika, że faktyczną przyczyną odwołania powoda był brak możliwości porozumienia pomiędzy nim a dyrektorem szkoły, zmiana oceny przydatności powoda na stanowisku zastępcy w trakcie jego kadencji i brak pełnego podporządkowania powoda dyrektorowi, co z kolei odbierane było jako „brak lojalności”. Sama dyrektor zeznała, że była przekonana, iż może w „pismem” powoda odwołać, a zatem nie widziała konieczności wystąpienia po temu szczególnych okoliczności i ich precyzyjnego wskazania w odwołaniu.

Wobec powyższego powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Wysokość odszkodowania sąd ustalił jako dodatek funkcyjny powoda za okres 3 miesięcy (3x 1.293,60 zł). Wysokości odszkodowania pozwany nie kwestionował.

Z tych oto względów w oparciu o wyżej wskazane przepisy orzeczono jak w pkt 1 wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł zgodnie z art. 98 kpc– a mianowicie w zgodzie z zasadą odpowiedzialności strony za wynik procesu, w myśl której strona przegrywająca proces zobowiązana jest do zwrotu przeciwnikowi jego kosztów (pkt 2 wyroku)

Zgodnie z art. 99 kpc stronom reprezentowanym przez radcę prawnego (jak powód w niniejszej sprawie) zwraca się koszty według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. W myśl art. 98 § 3 kpc do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego powoda sąd ustalił zgodnie z § 2 pkt 2, § 4 pkt 1 i § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t. j. Dz. U. 2013r., poz. 490) w kwocie 60,00 zł.

O kosztach sądowych, na które składa się nieuiszczona opłata od pozwu, Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U.2014.1025 j.t.) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. (pkt 3 wyroku).

/Monika Ławniczak/